

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie júl 2012
III. senát

Nález:

Spisová značka	III. ÚS 117/2012
súdca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. jún 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ (obchodná spoločnosť) namietala porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu argumentuje, že krajský súd „mu nevytvoril žiadny priestor na to, aby ako žalovaný účastník konania mohol účinne uplatňovať námietky a argumenty, ktoré boli spôsobilé ovplyvniť jeho rozhodnutie“, „odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s konkrétnymi a podstatnými námietkami sťažovateľa, obsiahnutými v jeho odvolaní...“, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné...“, „porušil zásadu zákazu tzv. deformácie dôkazu jednak tým, že výsluch štatutárneho zástupcu úpadcu podpredsedníčky E. L. nemožno hodnotiť ako výsluch svedkyne, ale len ako výsluch informovaného zástupcu, či výsluch účastníka konania..., a jednak tým, že z neho nevyplýval... záver... o neprimeranosti dohodnutej kúpnej ceny“, „neakceptoval tzv. princíp opomenutého dôkazu jednak tým, že bez rozumného dôvodu (tým nie je neúčast' pre PN v dôsledku zlomeniny končatiny) nevypočul predsedníčku družstva, ktorá bola najviac zainteresovaná a informovaná o tvorení podmienok prevodu predmetných nehnuteľností... a odmietol vypočuť ako svedka aj Ing. M. Š., ktorý z odborného hľadiska dôkladne poznal skutočný stav prevádzaných nehnuteľností a ich všeobecnú cenu“, a „porušil zásadu voľného hodnotenia dôkazov..., takže možno konštatovať extrémny nesúlاد medzi zisteným a skutočným stavom...“</p> <p>Právny záver krajského súdu o neprimeranosti kúpnej ceny má podľa sťažovateľa základ iba v znaleckom posudku „vypracovanom ,ex catedra' s odstupom 4 rokov od uzavretia kúpnej zmluvy, teda v čase, kedy už pôvodná nehnuteľnosť neexistovala, pričom podklady preň tvorili listinné podklady, vypracované ale za účelom diametrálne odlišnej situácie...“.</p>
ratio decidendi	<p>Úlohou súdu konajúceho o odporovacej žalobe argumentujúcej neprimeranosťou protiplnenia pri uskutočnení napadnutého právneho úkonu je posúdenie časových súvislostí odporovaného právneho úkonu a relevantného konkurzného konania (§ 57 ods. 2 a § 58 ods. 3 zákona o konkurze), posúdenie, či právny úkon dlžníka ukracuje uspokojenie prihlásenej pohľadávky niektorého z veriteľov (§ 57 ods. 4 zákona o konkurze), posúdenie, či právny úkon bol urobený počas úpadku dlžníka, alebo ak nebol urobený počas úpadku dlžníka (§ 58 ods. 2 zákona o konkurze), či ho spôsobil, a nakoniec posúdenie primeranosti protiplnenia zo sporného právneho úkonu (§ 58 ods. 1 zákona o konkurze).</p> <p>Súd je teda v záujme poskytnutia ochrany základnému právu účastníka konania</p>

na súdnu ochranu povinný preskúmať a vysporiadať sa so všetkými uvedenými zákonnými podmienkami úspešnej odporovateľnosti právneho úkonu, a to na pozadí dôkladného vyhodnotenia dôkazov slúžiacich na podporu alebo, naopak, na vyvrátenie danosti predovšetkým tých podmienok, ktorých splnenie je medzi účastníkmi konania sporné. Takto mal v sťažovateľovom prípade postupovať aj okresný súd a v odvolacej fáze konania aj krajský súd.

Pokiaľ ide o časové súvislosti odporovaného právneho úkonu a relevantného konkurzného konania, tie medzi účastníkmi konania neboli sporné, preto nie je potrebné venovať im bližšiu pozornosť.

Spôsobilosť spornej kúpnej zmluvy ukrátiť veriteľov dlžníka je potrebné považovať za významnú materiálnu podmienku úspešnosti odporovacej žaloby.

Pokiaľ ide o podmienku odporovateľnosti právneho úkonu plynúcu z § 58 ods. 2 zákona o konkurze (právny úkon spôsobujúci úpadok dlžníka alebo urobený v čase úpadku dlžníka), navrhovateľ v odporovacej žalobe tvrdil úpadok dlžníka v čase uzavretia dotknutej kúpnej zmluvy a preukazoval ho listom predsedníčky dlžníka, ako aj správami audítora. Sťažovateľ vo vyjadrení k žalobe argumentoval, že informácie zo správ audítora nemal možnosť posúdiť, pretože správy nemal k dispozícii. Podľa jeho názoru iba súd môže autoritatívne uzavrieť, či je dlžník v úpadku. Na pojednávaní svedkyňa E. L. ako podpredsedníčka úpadcu uviedla, že úpadca už od roku 2000 vykazoval stratu.

Z vyžiadaného spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že navrhovateľ vo svojej žalobe v konaní okresného súdu ukrátenie uspokojenia prihlásenej pohľadávky niektorého z veriteľov dlžníka netvrdil, a túto skutočnosť preukazoval len nepriamo, a to predložením uznesenia konkurzného súdu o vyhlásení konkurzu, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že dlžník mal v tom čase pohľadávky v účtovnej hodnote 1 778 335,50 Sk, pričom bol vlastníkom nehnuteľností (pozemky – trvalé trávne porasty, záhrady) a disponoval prostriedkami na bankových účtoch.

Zo sťažovateľovho vyjadrenia k žalobe vyplýva, že scudzované nehnuteľnosti boli pred predajom zaťažené záložným právom v prospech dlžníkových veriteľov, pričom na základe spornej kúpnej zmluvy, v ktorej sa dlžník ako predávajúci zaviazal „*vyplatiť všetkým veriteľom ich pohľadávky, ktoré evidujú voči predávajúcemu*“.

Zo svedeckých výpovedí vyšlo najavo, že záložní veritelia po uspokojení ich pohľadávok zabezpečených záložným právom evidovali voči dlžníkovi aj ďalšie pohľadávky.

Okresný súd v odôvodnení svojho prvostupňového rozsudku v analyzovaných súvislostiach iba uviedol, že „*dohodnutá kúpna cena bola nižšia, než cena obvyklá, čo bolo zistené aj znaleckým posudkom Ing. R. R., a teda týmto došlo k zmenšeniu majetku úpadcu a zníženiu možnosti uspokojenia veriteľov úpadcu v konkurze*“.

V odvolaní proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ zdôrazňoval, že dlžník po predaji sporných nehnuteľností „*plnenie prijal a uspokojil... všetkých záložných veriteľov v plnom rozsahu a zostatkom zaplatenej kúpnej ceny disponoval sám bez akejkoľvek účasti odporcu. Splnil si svoje záväzky voči záložným veriteľom*“. Krajský súd sa touto časťou odvolacej argumentácie sťažovateľa osobitne nezaoberal, iba s poukazom na § 219 ods. 2 OSP konštatoval vecnú správnosť prvostupňového rozsudku.

Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie rozsudku krajského súdu v otázke splnenia podmienky spôsobilosti ukrátiť veriteľov dlžníka uzavretím spornej kúpnej zmluvy nedostatočne reaguje nielen na odvolaciu námietku sťažovateľa, ale aj na skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo. V tomto smere je nedostatočným už aj prvostupňový rozsudok, preto poukaz krajského súdu na § 219 ods. 2 OSP nemohol postačovať.

Oba v sťažovateľovej veci konajúce všeobecné súdy sa nedostatočne vysporiadali s námietkou sťažovateľa plynúcou z preukázaného tvrdenia o použití kúpnej ceny na uspokojenie veriteľov, ktorých pohľadávky boli zabezpečené záložným právom na predávaných nehnuteľnostiach, a to vo väzbe na potenciál kúpnej zmluvy ukrátiť veriteľov ako podmienku odporovateľnosti. Odporovateľnosťou je totiž sankcionované zmenšenie majetku dlžníka použiteľného po vyhlásení konkurzu na uspokojenie veriteľov, ktorí svoje pohľadávky prihlásia.

Hoci v prípade vyhlásenia konkurzu z dôvodu predĺženia dlžníka možno vychádzať z predpokladu, že vzhľadom na legálnu definíciu predĺženia dlžníka je vylúčené, že by odporovaný právny úkon neukracoval uspokojenie prihlásenej pohľadávky niektorého z veriteľov dlžníka, ústavný súd je toho názoru, že ide len o akademický

(takpovediac učebnicový) záver. V sťažovateľovej veci je zrejmé, že scudzený nehnuteľný majetok by patril do oddelených podstát zabezpečených veriteľov (§ 69 zákona o konkurze), ktorých použitie na uspokojenie veriteľov v konkurze sa riadi osobitnými pravidlami (§ 70 a § 94 zákona o konkurze).

Takýto majetok, ako aj výťažok z neho sa musí prioritne použiť na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zabezpečeného veriteľa. Preto úlohou okresného súdu i krajského súdu (na základe už uvedenej odvolacej námietky sťažovateľa) bolo dôkladné preskúmanie a následne jednoznačný záver, či by sporný nehnuteľný majetok bol v prípade, že by k predaju nedošlo, v konkurze použiteľný aj na uspokojenie iných pohľadávok než tých, ktoré týmto majetkom formou záložného práva boli zabezpečené. Len tak totiž možno dospieť k odpovedi na otázku, či sporná kúpna zmluva ukračovala uspokojenie prihlásenej pohľadávky niektorého z veriteľov dlžníka.

Krajský súd v odôvodnení namietaného rozsudku poukázal na § 3 zákona o konkurze a konštatoval, že „*odporca v čase uzatvárania napadnutého právneho úkonu, čiže kúpnej zmluvy, bol v úpadku, pretože bol platobne neschopný a bol aj predĺžený*“.

Podľa názoru ústavného súdu je odôvodnenie rozsudku krajského súdu v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu v otázke existencie úpadku dlžníka v čase uzatvárania spornej kúpnej zmluvy dostatočné.

Primeranosť protiplnenia, ktoré dlžník získal oproti predaju nehnuteľností odporovanou kúpnu zmluvou, predstavovala najspornejšiu podmienku v preskúmanom konaní. Kým spočiatku bola spornou výlučne kúpna cena, neskôr po vyhotovení znaleckého posudku Ing. R. sťažovateľ spochybnil i tento posudok a jeho hodnotenie okresným súdom i krajským súdom.

Znalecký posudok je iba jedným z dôkazných prostriedkov v občianskom súdnom konaní, pričom vo všeobecnosti je jeho dôkazná hodnota rovnaká ako dôkazná hodnota iných dôkazných prostriedkov. V občianskom súdnom konaní sa uplatňuje zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá konajúcemu súdu ukladá hodnotiť poznatky získané z vykonaného dôkazného prostriedku samostatne, ale i vo vzájomnej súvislosti s poznatkami získanými z iných vykonaných dôkazných prostriedkov; pritom má starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa názoru ústavného súdu nie je odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v okolnostiach posudzovaného prípadu v otázke primeranosti protiplnenia dostačujúce. Z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd zistil, že sťažovateľ nielen v odvolaní, ale aj v priebehu prvostupňovej fázy konania namietal závery jednotlivých posudkov z hľadiska ich využitia pre posúdenie primeranosti kúpnej ceny, ktorú za sporné nehnuteľnosti zaplatil.

Relevantné pochybnosti o objektivite znaleckého posudku Ing. R. skutočne vyplývajú z jeho vyjadrenia. Okresný súd sa s nimi procesne vysporiadal tak, že znalcovi uložil povinnosť vypracovať posudok s použitím starších posudkov. Táto skutočnosť sama osebe podľa názoru ústavného súdu vyžadovala ďalšiu objektivizáciu ceny určenej znalcom. Pritom samotný sťažovateľ navrhoval takúto objektivizáciu cestou výsluchu predsedníčky úpadcu, ktorá aj podľa svedeckej výpovede podpredsedníčky úpadcu, viedla sama väčšinu rokovaní o kúpnej cene s potenciálnymi kupujúcimi, a teda ako jediná disponuje najautentickejšími informáciami o okolnostiach stanovenia ceny, ktorú navrhovateľ odporovacom žalobou napadol. Rovnako sťažovateľ navrhoval zohľadnenie výpovede Ing. Š. a ním predloženého písomného materiálu, ktorý sa týkal stavu nehnuteľností pri ich predaji. S týmito návrhmi sa však krajský súd nijako nevysporiadal.

Okresný súd i krajský súd sa pri posudzovaní obvyklosti ceny protiplnenia zjavne upáli na znalecký posudok Ing. R., hoci súdna judikatúra zdôrazňuje, že rozhodujúca je cena obvyklá, nie cena stanovená podľa predpisov o oceňovaní majetku. Podstatné však je, že krajský súd sa nijako nevysporiadal s dôkaznými návrhmi, ktoré by podľa sťažovateľa boli spôsobilé objektivizovať cenu určenú znaleckým posudkom Ing. R., a to napriek § 157 ods. 2 OSP, ktorý súdu prikazuje uviesť v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného aj dôvody, pre ktoré nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy.

Aj v otázke skúmania (ne)primeranosti protiplnenia z kúpnej zmluvy krajský súd neučinil zadosť požiadavkám kladeným obsahom základného práva na súdnu ochranu i práva na spravodlivé súdne konania na kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu ani jeho právo na spravodlivé súdne konanie neboli rešpektované, pretože krajský súd v odôvodnení svojho napadnutého

	<p>rozsudku nezodpovedal všetky relevantné otázky súvisiace s odporovateľnosťou kúpnej zmluvy, ktorou sťažovateľ nadobudol do vlastníctva nehnuteľnosti od úpadcu.</p> <p>Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že požiadavka rovnosti účastníkov súdneho konania tvorí súčasť základného práva na súdnu ochranu, čo je dané už len samotnou systematikou siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy. Na druhej strane základné právo na súdnu ochranu je realizované aj na takých skutkových úrovniach, ktoré nie sú subsumovateľné pod čl. 47 ods. 3 ústavy. Bolo preto úlohou ústavného súdu zistiť, či charakter vady, ktorú z pohľadu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu v napadnutom rozsudku krajského súdu identifikoval, umožňuje zároveň vysloviť aj porušenie základného práva zaručeného čl. 47 ods. 3 ústavy.</p> <p>Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu.</p> <p>Základné právo spoločnosti sťažovateľky na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, jej základné právo na rovnosť účastníkov konania zaručené čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom krajského súdu porušené boli.</p> <p>Rozsudok krajského súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 372/06, III. ÚS 322/08</p> <p>ESELP: Suominen v. Fínsko (sťažnosť č. 37801/97) z 1. júla 2003</p> <p>Najvyšší súd ČR: sp. zn. 29 Odo 131/2004 z 29. júna 2004</p>

Nálezy – prietahy v konaní:

Spisová značka	III. ÚS 74/2012
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. jún 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom krajského súdu v trestnom konaní, ktoré začalo v roku 2002.</p> <p>V namietanom konaní má sťažovateľ postavenie obžalovaného, keď sa mu kladie za vinu spáchanie trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. h) Trestného zákona v znení účinnom do 31. júla 2001 (ďalej len „Trestný zákon“), trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a) Trestného zákona a trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 a 2 Trestného zákona.</p>
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom posúdenia je trestná vec sťažovateľa, na ktorého bola podaná obžaloba za trestné činy vraždy, nedovoleného ozbrojovania a porušovania domovej slobody.</p> <p>Okrem toho bola v tejto veci podaná obžaloba aj na ďalšie tri osoby, a to za účasti na trestnom čine vraždy a trestný čin nedovolaného ozbrojovania.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu prejednávanie trestných činov všeobecne nebezpečných, trestných činov proti životu a zdraviu a trestných činov proti slobode a ľudskej dôstojnosti nie je ojedinelou záležitosťou, práve naopak, všeobecné súdy rozhodujúce v trestných veciach sa s takouto agendou v praxi bežne stretávajú. Medzi rutinné úkony, ktoré je v takýchto veciach potrebné vykonať, patrí výsluch obžalovaného, prípadne obžalovaných, výsluch poškodeného, prípadne poškodených a výsluchy svedkov, ak existujú. Ak je to pre účely trestného konania potrebné, na posúdenie a zodpovedanie otázok vyžadujúcich si odborné znalosti, sa do konania pribierajú znalci, prípadne vo veci sa vykonávajú aj ďalšie procesné úkony. Je pravdou, že v danej veci</p>

	<p>bolo na zistenie dôkaznej situácie potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa, k tomu ústavný súd uvádza, že jeho výkon trestu v cudzine v trvaní 3 rokov istým spôsobom ovplyvnil priebeh trestného konania a v rámci neho aj priebeh a spôsob dokazovania. Výkon trestu v cudzine je potrebné pokladať za subjektívnu okolnosť na strane sťažovateľa ovplyvňujúcu postup krajského súdu, pričom v tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že tento stav si sťažovateľ privodil sám páchaním protiprávnej činnosti, za ktorú musel niesť právne následky v podobe uloženej sankcie.</p> <p>3. Ústavný súd sa v neposlednom rade zaoberal aj samotným postupom krajského súdu. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za prvoradé poukázať na to, že predmetné konanie vedené na krajskom súde trvá takmer 10 rokov.</p> <p>Už len toto zistenie signalizuje, že postup krajského súdu v predmetnej trestnej veci nekorešponduje s obsahom základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, či jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.</p> <p>Do tohto obdobia podľa názoru ústavného súdu nemožno obsiahnuť čas, ktorý sťažovateľ strávil vo výkone trestu v cudzine a ktorý podľa správy z Interpolu trval 3 roky. Pod takmer 10 rokov trvajúce konanie nemožno subsumovať ani obdobie v trvaní takmer 2 rokov a 2 mesiacov, keď sa spis z dôvodu podania opravných prostriedkov vo veci samej nachádzal na najvyššom súde.</p> <p>Krajský súd vykonal dokazovanie takým spôsobom, že najvyšší súd v rámci odvolacieho konania dvakrát jeho rozsudok zrušil a vec mu vrátil, aby v nej znovu konal a rozhodol. Tieto skutočnosti svedčia predovšetkým o nesústrednej činnosti krajského súdu.</p> <p>Aj keď krajský súd vo veci konal, vykonal dokazovanie na početných pojednávaniach a o vine a treste sťažovateľa a ďalších obžalovaných rozhodol trikrát, ústavný súd nepovažoval za podstatné množstvo úkonov.</p> <p>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom krajského súdu v namietanom konaní porušené boli.</p> <p>Krajskému súde prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 000 €.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 113/2012</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lubomír Dobřík</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>Nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>13. jún 2012</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o určení vlastníckeho práva, ktoré začalo v roku 2003.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Predmetom konania na okresnom súde je určení vlastníckeho práva. Napriek tomu, že rozhodovanie o návrhoch na určení vlastníckeho práva patrí k bežnej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vyhodnotil konkrétny prípad ako zložitejší, keďže toto konanie je náročné na dokazovanie.</p> <p>2. Ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľa v zásade nebránilo súde vo veci konať, v primeranom čase reagoval na výzvy súdu, spravidla sa zúčastňoval súdnych pojednávanií.</p> <p>3. Z rozboru veci vyplýva, že vo februári 2003 bol na Okresnom súde Dolný Kubín podaný návrh na začatie konania o určení vlastníctva. Okresný súd Dolný Kubín uznesením z júna 2003 konanie zastavil z dôvodu úmrtia odporkyne.</p> <p>Dňa 1. januára 2008 bol zákonom č. 511/2007 Z. z. zriadený Okresný súd Námestovo, na ktorý prešiel výkon súdnictva v tejto veci. Konanie sa v súčasnosti vedie na tomto okresnom súde. Dňa 16. marca 2012 mal okresný súd vyhlásiť rozhodnutie vo</p>

	<p>veci samej, avšak tento termín bol odročený z dôvodu podania námietky zaujatosti proti zákonnému sudcovi.</p> <p>Aj keď pôvodný súd bol vo veci nečinný, za výkon súdnictva zodpovedá Slovenská republika a pre hodnotenie dodržiavania základných práv sťažovateľa je potrebné hodnotiť celé konanie pred všeobecným súdom.</p> <p>Ústavný súd vychádzajúc zo samotnej dĺžky konania, jeho priebehu a dosiahnutých výsledkov konštatuje, že viac než deväťročná dĺžka súdneho konania (z toho na Okresnom súde Dolný Kubín 5 rokov a na okresnom súde 4 roky) je ústavne neakceptovateľná nielen v prípade konania o určenie vlastníckeho práva, ale v každej súdom prerokovanej veci.</p> <p>Bez toho, aby ústavný súd vymedzoval i jednotlivé kratšie obdobia nečinnosti okresného súdu, možno konštatovať, že v konaní o určenie vlastníckeho práva vedenom okresným súdom bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

spisová značka	III. ÚS 159/2012
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. jún 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o zapltenie peňažnej sumy, ktoré začalo v roku 2008.</p>
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa o zapltenie peňažnej sumy s prisl. za neplatenie faktúr žalovaným (mesačnej úhrady za poskytnuté nebytové priestory v zmysle zmluve o podnájme).</p> <p>Ide o sporové konanie, ktoré nie je právne zložité, pretože v ňom možno využiť stabilizovanú judikatúru všeobecných súdov. Pokiaľ ide o skutkovú zložitost' predmetného sporu, priebeh konania nebol ovplyvnený skutočnosťou, ako to uvádza okresný súd, že „<i>medzi účastníkmi je sporná výška nájmu, výška bezdôvodného obohatenia, sporné započítanie, sporná pokonávka</i>“, v dôsledku čoho muselo byť nariadené znalecké dokazovanie, pretože toto znalecké dokazovanie bol nariadené iba mesiac pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.</p> <p>2. Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľ tiež na začiatku prispel ku vzniku zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, a to najmä tým, že sa bez udania dôvodu nezúčastnil pojednávania v decembri 2008 a na dvoch pojednávaniach sa nezúčastnil pričom svoju neúčast' riadne a včas ospravedlnil.</p> <p>Okresný súd tiež odročil pojednávanie vo februári 2010 na neurčito na účely možného uzavretia mimosúdnej dohody, ale táto skutočnosť nemala podstatný vplyv na doterajšiu dĺžku konania, pretože sťažovateľ už v apríli 2010 oznámil okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode nedošlo. V danom prípade ide o spor, v ktorom je každý účastník povinný postupovať podľa § 6 a § 120 ods. 1 OSP a vyvíjať všetko úsilie o súčinnosť so súdom tak, aby mohol o uplatnenej ochrane rozhodnúť v súlade so zákonom. Vychádzajúc z uvedenej charakteristiky sporového konania teda možno sťažovateľovi vytknúť pasívny prístup ku konaniu hlavne na začiatku konania.</p> <p>3. Napokon ústavný súd z hľadiska existencie zbytočných prieťahov hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Na základe prehľadu úkonov okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v priebehu konania boli zistené iba menej závažné obdobia nečinnosti.</p> <p>V priebehu celého konania okresný súd teda nepostupoval v konaní dôsledne, neorganizoval svoju prácu tak, aby v čo najkratšej dobe zadovážil dostatok relevantných</p>

	<p>dôkazov potrebných na rozhodnutie vo veci samej. Jeho postup bol nesústredený a neefektívny a nesmeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníkov konania a rozhodnutiu vo veci samej.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	III. ÚS 166/2012
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	19. jún 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažnej sumy v obchodnoprávnej veci, ktoré začalo v roku 2004.</p>
ratio decidendi	<p>1. Pri hodnotení podľa kritéria zložitosti veci sa ústavný súd po preskúmaní spisu čiastočne stotožnil s tvrdením okresného súdu, že išlo o skutkovo zložitejšiu vec, ale na druhej strane konštatoval, že právne vec nie je zložitá a v danom spore išlo o posudzovanie nárokov žalobcu vyplývajúcich zo zmluvy o dielo (na základe vystavenej faktúry o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom).</p> <p>2. Samotná sťažovateľka prispela k zbytočným prieťahom tým, že sa jej štatutárni, resp. právni zástupcovia nezúčastnili viacerých pojednávaní a tieto pojednávania boli odročené práve na základe žiadosti sťažovateľky (jej právnej zástupkyne). Takisto sa konanie predlžovalo aj tým, že v roku 2007 a 2008 sa účastníci snažili vo veci jednať aj mimosúdne, ale k dohode napokon nedošlo. Tieto skutočnosti preto ústavný súd vyhodnotil v neprospech sťažovateľky a zohľadnil ich pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení.</p> <p>3. Z procesných úkonov je zrejmé, že okresný súd vo veci samej priebežne konal. O nároku žalobcu z roku 2004 na zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom okresný súd rozhodol právoplatne 2. februára 2010 (nadobudlo právoplatnosť 21. februára 2011), teda ešte pred podaním jej sťažnosti ústavnému súdu.</p> <p>Neskončené pred okresným súdom je už iba konanie o návrhu žalobcu z decembra 2008 na zaplatenie zmluvnej pokuty, pretože rozhodnutie okresného súdu z 2. februára 2010 o tomto návrhu bolo v tejto časti odvolacím súdom zrušené (súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav).</p> <p>Táto skutočnosť (teda neefektívna činnosť okresného súdu od roku 2009) mala preto rozhodujúci vplyv na konštatovanie ústavného súdu, že okresný súd v namietanom konaní vedenom porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Sťažovateľke finančné zadosťučinenie nepriznáva.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	Ústavný súd SR: IV. ÚS 239/03, IV. ÚS 265/04, IV. ÚS 386/04

spisová značka	III. ÚS 129/2012
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	26. jún 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o odstránenie stavby a vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu neoprávnenej stavby na pozemku vo vlastníctve sťažovateľov, ktoré začalo v roku 1995.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je návrh sťažovateľov na odstránenie stavby a na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu neoprávnenej stavby na pozemku vo vlastníctve sťažovateľov.</p> <p>Ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o osobitnej právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Aj keď určitú skutkovú náročnosť veci signalizuje potreba vykonania znaleckého dokazovania, ústavný súd konštatuje, že táto okolnosť vo vzťahu k doterajšiemu postupu okresného súdu nemala výraznejší vplyv na plynulosť posudzovaného konania, pretože k vypracovaniu znaleckého posudku sa pristúpilo až v roku 2010, pričom z časového hľadiska etape vypracovania znaleckého posudku zodpovedá doba približne 3 mesiacov, teda obdobie zjavne nepomerné k celkovej dĺžke doterajšieho konania.</p> <p>2. V rámci posúdenia druhého kritéria hodnotenia prípadných zbytočných prieťahov v súdnom konaní ústavný súd v správaní sťažovateľov zistil niektoré relevantné okolnosti, ktoré v určitej miere narušili rýchlosť a plynulosť posudzovaného konania.</p> <p>Na vrub sťažovateľom treba pripísať početné neúčasti ako navrhujúcej strany (platí to aj o ich právnej predchodkyni) na pojednávaniach v určených termínoch, či už ospravedlnené alebo neospravedlnené, keď sa pojednávania nezúčastnil ani jej právny zástupca, v dôsledku čoho bol okresný súd nútený pojednávanie odročiť.</p> <p>Nedostatočnú aktivitu sťažovateľov signalizuje aj postup ich právneho zástupcu, ktorý na výzvu okresného súdu k špecifikácii petitu reagoval so značným časovým odstupom po uplynutí poskytnutej lehoty.</p> <p>Ústavný súd vzal do úvahy aj skutočnosť, že sťažovatelia ako navrhujúca strana spolu s odporcom požiadali v prvom prípade o prerušenie konania pre účely uzavretia mimosúdnej dohody, keď jej negatívny výsledok v uvedenom smere oznámili konajúcemu súdu po dlhšom časovom odstupe až na základe výzvy súdu.</p> <p>3. Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu v posudzovanom konaní dospel k záveru, že závažnými nedostatkami, ktoré narušili plynulosť jeho konania, boli obdobia nečinnosti (v celkovom rozsahu 6 rokov a 6 mesiacov), v ktorých okresný súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila zákonná prekážka, a tiež jeho neefektívny postup.</p> <p>Nedostatok v plynulosti konania okresného súdu, konkrétne jeho nesústredenú, a teda neefektívnu činnosť, potvrdilo aj rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý pre zjavne procesné pochybenie okresného súdu zrušil jeho uznesenie o zastavení konania a vrátil mu vec sťažovateľov na nové prerokovanie a rozhodnutie.</p> <p>S ohľadom na všetky už uvedené závery a tiež s prihliadnutím na predmet konania nemožno doterajšiu dobu konania (17 rokov) vedeného pred okresným súdom považovať z hľadiska požiadaviek čl. 6 ods. 1 dohovoru za primeranú a ani za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu zaručenému čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľov boli porušené.</p> <p>Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Sťažovateľom priznáva finančné zadostučinenie v sume po 3 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 373/06 ESLP: Zuzčák a Zuzčáková c. Slovenská republika z 13. júla 2004

spisová značka	III. ÚS 132/2012
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	26. jún 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o nahradenie prejavu vôle uzavrieť zmluvu o prevod vlastníctva bytu , ktoré začalo v roku 2006.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom napadnutého konania je nahradenie prejavu vôle uzavrieť zmluvu o prevod vlastníctva bytu. Vec nie je z právneho hľadiska zložitá, pričom zo skutkového hľadiska posúdenie uplatneného nároku si vyžaduje znalecké dokazovanie, ktoré v priebehu konania je potrebné vykonať v záujme spravodlivého rozhodnutia vo veci.</p> <p>2. Sťažovateľka ako účastník súdneho konania (žalobca) prispela k predĺženiu doterajšieho priebehu namietaného konania, a to od samého počiatku napadnutého konania neúplným návrhom, ktorého nedostatky musel okresný súd na základe výzvy odstraňovať (chýbal petit, nepresné označenie účastníkov konania, pozn.), ďalej okresný súd musel sťažovateľku vyzvať na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Ústavný súd ďalej konštatuje, že sťažovateľka v priebehu doterajšieho konania podala celkom deväť vyjadrení vo veci samej, z toho celkom sedemkrát navrhovala zmeniť, upraviť alebo doplniť petit svojej žaloby. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľka v značnej miere prispela svojim nesústredeným postupom a početnými procesnými návrhmi k doterajšej dĺžke napadnutého konania.</p> <p>3. V dôsledku neodôvodnenej nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu skutočnosť, že nie je vo veci právoplatne rozhodnuté ani po uplynutí takmer šiestich rokov od začatia konania, indikuje, že okresný súd v napadnutom konaní nepostupoval v súlade so základným právom sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľke priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

spisová značka	III. ÚS 162/2012
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	26. jún 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom krajského súdu v odvolacom konaní, ktoré začalo v roku 2010.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť sporu, v ktorom je sťažovateľ žalobcom, ústavný súd konštatuje, že dĺžka konania nebola závislá od právnej náročnosti prerokovanej veci. Ku skutkovej náročnosti veci ústavný súd uvádza, že krajský súd vzhľadom na rozsiahlosť spisového materiálu musel primeraný čas venovať jeho naštudovaniu, čo mohlo spôsobiť istú časovú náročnosť v jeho postupe.</p> <p>2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd konštatuje, že nezistil také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že sťažovateľ, respektíve jeho právna zástupkyňa, prispeli k</p>

	<p>predĺženiu konania v predmetnej veci.</p> <p>3. Krajský súd v predmetnej veci rozhodol uznesením z 9. mája 2012, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Z uvedeného vyplýva, že dĺžka dovolacieho konania nepresiahla dva roky (jeden rok a desať mesiacov, pozn.). Sťažovateľ doručil svoju sťažnosť ústavnému súdu 21. februára 2012, t. j. po roku a siedmich mesiacoch od začiatku odvolacieho konania a necelé tri mesiace pred rozhodnutím vo veci.</p> <p>Z vyjadrenia sťažovateľa, ako aj krajského súdu vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní adresovaná predsedovi súdu bola krajskému súdu doručená 25. októbra 2011, t. j. štyri mesiace pred podaním tejto sťažnosti.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania (rok a sedem mesiacov) sama osebe nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby ústavný súd v okolnostiach veci konštatoval porušenie označených práv sťažovateľa, preto v náleze nevyslovil porušenie označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu v napadnutom konaní.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09, I. ÚS 35/01, III. ÚS 103/05, III. ÚS 171/2012

spisová značka	III. ÚS 193/2012
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	26. jún 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažnej sumy, ktoré začalo v roku 2006.</p>
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania na okresnom súde je zaplatenie sumy 4 404,57 € s prísl. za vykonané opravy motorového vozidla odporcom; a táto vec zo skutkového hľadiska vykazuje znaky náročnosti.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil také skutočnosti, ktoré mohli byť osobitne zohľadnené na jeho ťarchu. Ide napríklad o zaplatenie súdneho poplatku, ale aj jeho neúčast' na pojednávaní 18. septembra 2007.</p> <p>3. Ústavný súd zistil, že všeobecný súd nekoná vo veci bez zbytočných prietahov a efektívne napriek tomu, že konanie vo veci trvá vyše šesť rokov a nedošlo k meritórnemu rozhodnutiu vo veci, a ako neefektívny možno považovať úkon o nariadení znaleckého dokazovania až po dvoch rokoch.</p> <p>Ústavný súd vychádzajúc zo samotnej dĺžky konania, jeho priebehu a dosiahnutých výsledkov konštatuje, že viac než šesť-ročná dĺžka súdneho konania je ústavne neakceptovateľná nielen v konkrétnej veci, ale v každej súdom prerokovanej veci.</p> <p>Bez toho, aby ústavný súd vymedzoval i jednotlivé kratšie obdobia nečinnosti okresného súdu a neefektívne úkony, ktoré nesmerovali k rozhodnutiu vo veci, možno konštatovať, že v namietanom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy</p> <p>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prietahov.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

Spracovala: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.